

Marres

€ **530.000**
geadviseerd
subsidiebedrag

€ **530.000**
gevraagd
subsidiebedrag

Stichting Marres, Huis voor Hedendaagse Cultuur (hierna: Marres) betreft naast beeldende kunst ook andere artistieke praktijken in zijn programma. Met Maastricht als thuisbasis knoopt Marres samenwerkingen aan op lokaal, landelijk en internationaal (voornamelijk Euregionaal) niveau. De instelling onderzoekt nieuwe ontwikkelingen in de hedendaagse kunst en cultuur door middel van langlopende programma's aan de hand van een brede onderzoeksvraag. De uitkomsten worden gepresenteerd aan een gedifferentieerd publiek in de vorm van tentoonstellingen, onderzoeksactiviteiten en publieksevenementen.

De aanvraag is gebaseerd op artikel 3.31 van de Subsidieregeling culturele basisinfrastructuur 2017 – 2020.

Subsidieadvies

De Raad voor Cultuur adviseert Stichting Marres, Huis voor Hedendaagse Cultuur een subsidiebedrag toe te kennen van € 530.000, op voorwaarde dat de instelling een aangepast activiteitenplan indient met een sterker accent op experiment en vernieuwing.

De raad heeft waardering voor de cross-disciplinaire benadering van Marres, waarbij naast beeldende kunst ook design, mode, muziek en recentelijk eet- en geurcultuur worden betrokken. Sinds het aantreden van de nieuwe directeur in 2013 staat het programma in het teken van de zintuigen. Marres heeft de ambitie om een nieuw vocabulaire van zintuigen te ontwerpen vanuit de wereld van de beeldende kunst. Hiermee neemt Marres een onderscheidende positie in binnen het veld van de presentatie-instellingen. De activiteiten op het gebied van tentoonstellingen, educatie, publieksbereik, partners en ondernemerschap zijn consistent uitgewerkt in relatie tot de focus op zintuigen. De raad vindt deze nieuwe richting passend, maar is ook kritisch over de keuzes die Marres hierin maakt. Het vernieuwende en onderzoekende karakter van Marres zit vooral in de publieksbenadering. De raad heeft daar respect voor. Hij maakt echter de kanttekening dat Marres een museale benadering beter kan vermijden, maar de nadruk moet blijven leggen op het artistiek-inhoudelijke experiment.

Vanaf januari 2016 heeft Marres te maken met een bezuiniging van de gemeente Maastricht, die een vermindering van 50.000 euro aan structurele subsidie per jaar tot gevolg heeft. De instelling is eerlijk en transparant over haar financieel kwetsbare positie, maar lijkt zich er niet door te laten verlammen. De raad heeft waardering en bewondering voor het doorzettingsvermogen van Marres. De organisatie heeft hard gewerkt en ondanks de financiële onzekerheden een doortimmerd plan ontwikkeld dat vertrouwen wekt voor de komende periode.

Beoordeling

Kwaliteit

Marres is sinds 2009 opgenomen in de BIS. De instelling profileert zich nadrukkelijk als 'huis' voor hedendaagse cultuur door ook het restaurant en de tuin te betrekken bij haar profiel en programmering. In 2013 heeft een directiewisseling plaatsgevonden. De nieuwe directeur heeft een inhoudelijke lijn uitgezet waarbij de zintuigen centraal staan. De raad is van mening dat deze keuze goed aansluit bij de locatie en het profiel van Marres. De zintuigen worden niet alleen benaderd als inspiratiebron voor artistieke praktijken, maar ook als fundament voor het educatieprogramma – als een nieuwe, andersoortige manier van kennisvergarig.

Het programma is uitgewerkt in drie categorieën: 'immersieve' tentoonstellingen, onderzoekstentoonstellingen en casestudy's. Het onderscheid is niet altijd even duidelijk,

maar de verschillende tentoonstellingen zijn al opvallend concreet uitgewerkt.

De nieuwe 'zintuigenrichting' is een grote omschakeling ten opzichte van het beleid van de vorige directeur. Terwijl het beleid voorheen stevig was ingebed in een theoretisch, intellectueel discours en vooral aantrekkelijk was voor vakgenoten, is het nieuwe beleid sterk publieksgericht en ook aantrekkelijk voor een niet-professioneel publiek. Het programma is ambitieus opgezet, met aansprekende namen (Ferran Adrià, Derek Jarman, Jeremy Deller) en toegankelijke, op de ervaring gerichte tentoonstellingen. Marres lijkt daarmee op te schuiven naar een meer museale benadering van kunst en lijkt afstand te nemen van de experimentele, autonome positie van een presentatie-instelling. De raad adviseert daarom dat Marres in een aangepast activiteitenplan meer plaats inruimt voor experiment en vernieuwing. Met name bij de geplande zomertentoonstelling 'Tourist Office' vreest de raad dat de publieksgerichtheid te ver doorslaat en de kritische onafhankelijkheid in het geding komt.

Hier staat tegenover dat Marres met 'Marres Currents' een sterk programma heeft ontwikkeld voor de talentontwikkeling van kunstenaars en curatoren. Pas afgestudeerde kunstenaars van twaalf academies uit de euregio en opkomende curatoren worden intensief begeleid en krijgen een platform en een internationaal netwerk aangeboden. De raad juicht het toe dat dit programma wordt geïntensiveerd en dat er samenwerkingspartners worden gevonden in Amsterdam, België en Duitsland.

Educatie en participatie

Het educatieprogramma van Marres is pril en in ontwikkeling. De raad is er gematigd enthousiast over. In de periode 2009 – 2013 was er geen structureel educatieaanbod en in de afgelopen vier jaar speelde educatie een marginale rol. Het educatie- en publieksprogramma bevat interessante aanknopingspunten voor verdere ontwikkeling, met name op het gebied van cross-overs met andere disciplines en samenwerkingen met de Toneelschool Maastricht en Van Eyck. Juist het zintuigenonderzoek zou goed passen bij het residency-programma. De raad ziet ook mogelijkheden voor brede regionale samenwerking voor educatie; hij kijkt uit naar de uitwerking van het breed en experimenteel opgezette educatiepakket.

Maatschappelijke waarde

Publieksbereik

Marres heeft in de afgelopen periode een grotere zichtbaarheid verworven en heeft nieuwe doelgroepen weten te bereiken. Zo was bij de 'Winter Anti Depression Show' bijna 70 procent van de bezoekers niet eerder in Marres geweest. Voorheen was de instelling voornamelijk gericht op een vast publiek van kunstprofessionals; sinds 2013 trekt Marres een meer uiteenlopend publiek. De instelling hanteert een museale aanpak door het benaderen van gerichte doelgroepen per tentoonstelling. De plannen sluiten aan bij het profiel van Marres.

Ondernemerschap

Marres omschrijft zijn financiële positie als kwetsbaar, met name door de gemeentelijke bezuiniging van 50.000 euro vanaf 2016. De instelling toont zich ondernemend in het vinden van nieuwe inkomstenbronnen, onder andere door middel van crowdfunding, uitbreiding van de vriendenkring en ondersteuning door de lokale middenstand, de horeca en het bedrijfsleven. Het ondernemerschap van Marres is voorbeeldstellend en getuigt van lef.

De raad kan zich niet vinden in de bewering dat Marres opereert in een economisch zwakke regio. Mogelijk bereikt Marres lokale vermogende individuen en bedrijven nog onvoldoende, omdat deze gebonden zijn aan andere culturele of maatschappelijke instellingen in de omgeving.

In de komende periode wil Marres zijn team uitbreiden met medewerkers op het gebied van educatie, research en fondsenwerving. Deze taken zullen vanwege kostenbesparing voornamelijk worden uitgevoerd door freelance medewerkers, studenten en stagiairs.

In 2015 is Marres overgeschakeld naar een raad-van-toezicht-directiemodel om de wederzijdse bevoegdheden transparanter te maken. De samenstelling van deze raad wordt echter nog onvoldoende uitgewerkt en beschreven. De raad verwacht dat Marres hier de komende periode aandacht voor heeft.